

สำเนาถูกส่งไปยัง	การก่อจลาจลและรัฐประหาร
วันที่	๑๐/๙/๒๕๖๗
เวลา	๑๔.๓๐ ๒๕๖๗ ๑๔.๓๐

ที่ กษ ๐๓๐๓/ ๙๗๘๖



กระทรวงเกษตรและสหกรณ์  
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำป้ายมาศ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- ลิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗  
 ๒. สำเนากฎกระทรวง 'ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๖๕  
 ๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำป้ายมาศ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....  
 พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้าย กฎกระทรวง จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรม เพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเพื่อให้การใช้น้ำ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาครัฐกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามลิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๖๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน ๑ ฉบับ ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำป้ายมาศ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (๑. คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของฝายปะคำ , ๒. คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ , ๓. คลองซอย ๓ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ , ๔. คลองซอย ๔ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ , ๕. คลองแยกซอย ๑ ซ้าย ของคลองซอย ๔ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ รวม ๕ ทางน้ำ)

/ บันทึกไว้เคราะห์สรุป ...

## บันทึกวิเคราะห์สรุป

### (๑) เรื่องเดิม

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางงาน การประปา หรือกิจการอื่นที่มิใช่การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายห้ามกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้ โดยต้องแสดงแผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

### (๒) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒.๑ พิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎหมาย

๒.๒ เป็นการเสนอร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕

(๓) ความเร่งด่วนของเรื่อง ถ้าดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

### (๔) สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำ และเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน จึงสมควรกำหนดให้ทางน้ำชลประทานดังกล่าวเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณโดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากการน้ำชลประทานเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้้อยลง

๔.๒ การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรการด้านน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งในการออกกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ และเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎหมายฉบับที่ ๙๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๒

๔.๓ ปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีดังนี้

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวาของฝายปะคำ ปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำประมาณ ๓๕.๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขอนนัญาต มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๒๘.๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ ปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำประมาณ ๓๕.๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขอนนัญาต มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๓๐.๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๗,๓๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองซอย ๓ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ ปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำประมาณ ๗.๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขอนนัญาต มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๑.๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑,๒๕๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองซอย ๔ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ ปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำประมาณ ๓.๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขอนนัญาต มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๐.๖ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๗๕๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยกซอย ๑ ซ้าย ของคลองซอย ๔ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ ปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำประมาณ ๑๐.๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขอนนัญาต มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๒.๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑,๔๕๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานทั้ง ๕ แห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

### ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕
- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

- (๕) ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะกรรมการตีรับหลักการร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้  
เพื่อให้คณะกรรมการตีรับหลักการร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้
- (๖) ความเห็นชอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง  
ไม่มี เนื่องจากเป็นการบังคับใช้เฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น
- (๗) ในกรณีที่มีกฎหมาย มติคณะกรรมการวิเคราะห์หรือคำสั่งใด ๆ กำหนดให้ต้องมีการวิเคราะห์  
หรือศึกษาในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษาพร้อมทั้งจัดทำผลสรุป<sup>๑</sup>  
เสนอมาด้วย  
ไม่มี เนื่องจากเป็นการดำเนินการเฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น
- (๘) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย  
ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการจัดพิมพ์แผนที่ท้ายกฎหมาย ใช้งบประมาณ  
เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน
- (๙) รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะกรรมการตีรับหลักการร่างกฎหมาย จำนวน ๑ ฉบับ คือ<sup>๒</sup>  
ร่างกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา<sup>๓</sup>  
ลำป้ายมาศ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (รวม ๕ ทางน้ำ)  
 ๑. คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวาของฝายปะคำ จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่  
ตำบลโคกมะม่วง ถึงกิโลเมตรที่ ๒๒.๓๐๐ ในท้องที่ตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์  
 ๒. คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่  
ตำบลโคกมะม่วง อำเภอปะคำ ถึงกิโลเมตรที่ ๒๖.๔๓๑ ในท้องที่ตำบลทรัพย์พระยา อำเภอนางรอง  
จังหวัดบุรีรัมย์  
 ๓. คลองซอย ๓ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐  
ในท้องที่ตำบลหนองบัว ถึงกิโลเมตรที่ ๒.๓๖๐ ในท้องที่ตำบลหนองบัว อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์  
 ๔. คลองซอย ๔ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายของฝายปะคำ จากกิโลเมตร  
ที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองบัว ถึงกิโลเมตรที่ ๒.๓๔๐ ในท้องที่ตำบลหนองบัว อำเภอปะคำ  
จังหวัดบุรีรัมย์

๕. คลองแยกชอย ๑ ข้าย ของคลองชอย ๔ ขวา ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย  
ของฝายป่าคำ จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองบัว ถึงกิโลเมตรที่ ๓.๖๕๐ ในท้องที่ตำบลหนองบัว  
อำเภอป่าคำ จังหวัดบุรีรัมย์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ จึงขอส่ง  
ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำป้ายมาศ เป็นทางน้ำ  
ชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน จำนวน ๑ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการ  
และเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวน ๑๐๐ ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

กองกฎหมายและที่ดิน

โทร./โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๒๖๒๖